

missionen kommer til Stede og ekstraordinært overværer Eksamen, men Pligt til at underkaste sig dette har Skolen ikke. Den kan risikere, det erkender jeg, at den et Aar mister Statsunderstøttelsen; men det var der ikke nogen Ulykke i, saa kan den søge næste Aar igen, og er Skolekommissionen paa det rene med, at Skolen meddeler en saadan Undervisning, at den er kvalificeret til Understøttelse, kan den altsaa faa denne ad Aare. Den Udtalelse i Skrivelsen, at Skolekommissionen har Ret til paa egen Haand at kræve en saadan ekstraordinær Eksamen, er altsaa ikke rigtig, Ret dertil har den ikke, men hvor man kan komme overens, behøver man jo ikke at pukke paa sine Rettigheder. Endnu værre bliver det dog, hvor det i Skrivelsen hedder, at Skolekommissionens enkelte Medlemmer kan gaa ned i Skolen, naar de finder for godt, og undersøge Skolens Tilstand. Et saadant Posekigeri kan Friskolerne selvfølgelig ikke finde sig i, og jeg maa holde paa den Regel, Loven har fastsat, at det er ikke et enkelt Medlem, end ikke Præsten som Formand for Skolekommissionen, men Skolekommissionen som saadan, der har Myndighed til at overvære Overhøringen i de private Skoler ved de ordinære Eksaminer.

Derfor beklager jeg, at Sagen ikke har foreligget tilstrækkeligt oplyst for den højtærede Minister, før han afgav sin Resolution. Det har han jo selv erkendt derved, at han her har fremsat den Udtalelse, at hvis han havde været i Besiddelse af de Oplysninger, han senere fik fra Lærerinden og Skolens Bestyrelse, havde han handlet anderledes. Det er ogsaa værd at lægge Mærke til, at da Friskolens Bestyrelse klager til Provsten over, at Præsten har truet med at komme en 2—3 Gange for at visitere Skolen, holder Provsten med Bestyrelsen, gaar mod Præsten, og hvorfor? Fordi han selvfølgelig kender enhver Lovbestemmelse vedrørende Friskolen og retter sig derefter. Det forekommer mig, at det ogsaa kunde have været en Vejledning for det høje Kultusministerium, naar det saa, at Provsten paa Stedet, som er overordnet Myndighed som Medlem af Skoledirektionen, ikke havde givet Præsten Medhold. Det maatte dog for Kultusministeriet have været et Moment af nogen Vægt ved Bedømmelsen af hele denne Sag. Jeg gaar da ud fra, at Skolekommissionerne for Fremtiden varetager deres Pligt efter Loven, men ikke gaar ud derover, og at for Fremtiden ingen Præst faar Lov til at huseré i en Friskole paa

lignende Maade som den, hvorpaa denne Præst har tilladt sig at optræde, for det ligger fuldstændig udenfor hans Kompetence og fuldstændig udenfor det Myndighedsomraade, der i Loven er afstukket for Skolekommissionerne.

Naar den højtærede Minister sluttelig i sin Tale kommer ind paa en hel anden Side af Forholdet, der ikke just berøres af denne Sag, og udtaler sig for, at man i Fremtiden naar til en Adskillelse mellem Stat og Kirke, og siger, at Skolens Forhold til Religionsundervisningen derefter vil blive et noget andet, skal jeg ikke forfølge hans Tanke. Jeg vil dog udtale, at jeg ønsker ikke en saadan Adskillelse, og jeg forstaar ikke, hvorfor man taler om en saadan Adskillelse mellem Stat og Kirke, for vi har jo ingen Statskirke. Statskirken er jo ombyttet med en Folkekirke, og jeg tror, det er lykkeligt for et Folk, ogsaa for vort, at Kirken og Folkesamfundet staar i saa venligt et Forhold til hinanden som muligt, og at man ikke søger at fremkalde en saadan Adsplittelse og Strid, som kan have stærke Følger. Jeg kan nok se, at for velstaaende Folk kan Spørgsmaalet være ligegyldigt, for de har Raad til at holde sig Præster og bygge sig Kirker, hvis de vil, men for den fattige Del af Befolkningen, som ikke vender Ryggen til Kristendommen, har det sin store Betydning, at de har Adgang til de gamle Kirker, hvor deres Fædre nu i saa mange Aar har været samlede til Opbyggelse, og at der fremdeles er et venligt Forhold mellem Folkekirken og Statssamfundet. Naar et æret Medlem — det var vist det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) — talte om sit gamle Ønske om, at de, der ikke vil have deres Børn undervist i Religion, burde være fri derfor, skal jeg gøre opmærksom paa, at dette kan ikke paralleliseres med det, der her er Tale om, for Friskolens Folk søger ikke at unddrage deres Børn fra Undervisning i Religion, de fleste Friskoler er dannet paa religiøst Grundlag, og der er ingen af dem, der vil unddrage deres Børn en Opdragelse i Kristendom. De vil blot have Lov til at foretage Undervisningen paa en Maade, der er forskellig fra den gamle Skoles Metode. De ønsker ikke, at Børnene skal tvinges til at lære udenad de Læresætninger og Skriftsteder, der er anordnede og befalede for den offentlige Skole. De ønsker at faa Undervisningen i Religion foretaget gennem den historiske Metode; derved fremstilles jo selvfølgelig de 10 Bud, Nadver-